YÜKSEK TEKNOLOJİ BORUDA TÜRKİYE'Yİ ZİRVEYE TAŞIR

Hazırlayan:
İSHAK SEVGİN

GLOBAL PLASTİK BORU İHRACATINDAN YÜZDE 2.5, İTHALATINDAN İSE YÜZDE 1 PAY ALAN TÜRKİYE, TOPLAM 153 ÜLKEYE İHRACAT GEÇEKLEŞTİRİYOR. SEKTÖR KİLOGRAM BAŞINA ORTALAMA 7.9 DOLAR İTHALAT YAPMASINA RAĞMEN, 2.6 DOLAR İHRACAT GERÇEKLEŞTİRİYOR. SEKTÖR TEMSİLCİLERİ, FİRMALARA TÜRKİYE'DE KAPASİTE ARTIŞINI SAĞLAMAKTAN ÇOK, DAHA YÜKSEK KATMA DEĞERLİ BORULARI ÜRETECEK YÜKSEK TEKNOLOJİ YATIRIMLARA YÖNELMESİNİ ÖNERİYOR.

Fotoğraflar: *Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi*

8
MİLYON TON
TÜRKİYE'NİN YILLIK ÇELİK BORU ÜRETİM KAPASİTESİ

5
MİLYON TON
TÜRKİYE'NİN 2017 YILINDAKİ ÇELİK BORU ÜRETİMİ

1.9
MİLYON TON
TÜRKİYE'NİN 2017 YILINDAKİ ÇELİK BORU İHRACATI

950
BİN TON
TÜRKİYE'NİN 2017 YILINDAKİ PLASTİK BORU ÜRETİMİ

Yurt içi ve dışında enerji, alt ve üst yapı ve uluslararası büyük ölçekli projelerle küresel pazardaki rekabetçi konumunu koruyan Türkiye boru sektörü, tekrar devreye alınan Türk Akımı Projesi ile iş hacminde kayda değer oranda artış bekliyor.

Ayrıca Irak, İran ve İsrail ile yapılması gündemde olan projelerin orta vadede Türkiye'nin boru üretimini artıracağı görüşünde birleşen sektör temsilcileri, söz konusu projelerin Türkiye'yi enerji ihracatçısı ve ithalatçısı ülkeler arasında önemli bir köprü konumuna getireceği fikrinde birleşiyor.

Doğalgaz ve petrol boru hatları projelerinin yerli firmaların yurt içi ve dışında prestijlerini artırmaları konusunda önemli fırsatlar sunduğuna da dikkat çeken sektör temsilcileri, Türkiye boru üreticilerinin Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı projesinde yer alarak önemli bir tecrübe kazandığını söylüyor.

Söz konusu tecrübe, boru üreticilerine Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'ne de (TANAP) boru temin etme imkanı sundu. TANAP'ta kullanan 1.2 milyon ton çelik borunun 960 bin tonluk kısmı yani yaklaşık yüzde 80'i yerli üreticiler tarafından üretilip, teslim edildi.

Anadolu kentlerinde tüketim artıyor

Teknolojinin gelişimiyle birlikte kullanım alanı genişleyen borular, sahip oldukları avantajlarla içme suyu şebekesinden petrol ve doğalgaz şebekelerine, tarımsal sulamadan kanalizasyon ve ısıtma sistemlerine geniş bir alanda uygulanıyor. Son dönemde Türkiye'de artan atık su, drenaj, yeni doğalgaz dağıtım şebekeleri ile mevcut şebekelerin yenilenmesi, inşaat sektöründeki gelişmeler, boru üretim ve tüketimini artırıyor.

Bunun yanı sıra turizm, sağlık, kültür-sanat, kongre ve etkinlikler gibi sosyal ihtiyaçların yükselmesi paralelinde hastane, turistik tesis, otel ve spor merkezi gibi yapıların inşaatının da arttığına dikkat çeken sektör temsilcileri, tüm bu çalışmalara bağlı başta Anadolu kentleri olmak üzere, yurt genelinde boruya olan talepte artış öngörüyor.

Borular, kullanım alanı ve imal edildiği malzeme bakımından birbirinden farklılıklar gösterse de temel olarak çelik, plastik, CTP ve beton gibi belli başlı gruplara ayrılıyor. Söz konusu gruplar arasında ise çelik borular geniş bir kullanım alanına sahip.

Çelik Boru Üreticileri Birliği'nden (ÇEBİD) alınan bilgilere göre, 2015 yılında global çelik boru üretimi, 2014'e göre yüzde 1.48 artarak, 141.1 milyon ton olarak gerçekleşti.

Dünyada dördüncü Avrupa'da birinci sıradayız

Çin ise yaklaşık 69.7 milyon ton ile globalde en fazla dikişli çelik boru üretimi yapan ülke konumunda bulunuyor. Türkiye ekonomisinin 1980'li yıllarda dış ticarete açılmasıyla çelik boru ihracatında yaşanan artış, sektöre kayda değer bir ivme katarken, 2000'li yılların başında ise sektöre yapılan yatırımlar ve yabancı sermaye girişiyle sektör, ikinci büyük büyüme atılımını gerçekleştirdi. Söz konusu çalışmaların etkisiyle Türkiye, şu anda yaklaşık 5 milyon ton üretim ile globalde Çin, Rusya ve Güney Kore'nin ardından dördüncü, Avrupa'da ise birinci sırada yer alıyor.

Yaklaşık 30 firmanın faaliyet gösterdiği sektörde, 50 bin kişi de istihdam ediliyor. Yıllık 8 milyon ton üretim kapasitesiyle iç talebin oldukça üzerinde imalat yapan sektörde, kapasite kullanım oranı ise yüzde

65 civarında. 2016 yılında TANAP'a yönelik üretimin de etkisiyle yüzde 15 büyüyen sektörün, iç talebin azalmasıyla 2017 yılını toplam 5 milyon ton üretimle tamamladığı tahmin ediliyor.

Öte yandan net ihracatçı olan çelik boru sektörü, Türkiye'nin toplam çelik ihracatının miktarda yüzde 10.5'ini, değerde ise yüzde 11.6'sını oluşturuyor. Üretiminin yaklaşık yüzde 40'ını dış pazarlara aktaran sektör, 2017 yılında kilogram başına 0.68 dolar ihracat geçekleştirdi. İhracatında AB ülkeleri, ABD ve Ortadoğu'nun öne çıktığı sektör, 2017 yılındaki 5 milyon ton üretimin 1.9 milyon tonunu 145 ülkeye ihraç etti.

İhracatta Irak, Romanya ve İngiltere öne çıkıyor

ÇEBİD'ten alınan verilere göre, Türkiye'nin dikişli çelik boru ihracatı 2017 yılında, 2016'ya göre miktarda yüzde 10.9'luk artışla 1.9 milyon tona, değerde ise yüzde 26.1'lik artışla 1.3 milyar dolara yükseldi. Söz konusu dönemde en çok ihracat yapılan ilk üç ülke de sırasıyla Irak, Romanya ve İngiltere oldu. Bu yıl ise ihracatta yaklaşık yüzde 10 artış öngörülüyor.

Çelik boru ithalatında da kayda değer gelişmeler yaşanıyor. 2000'li yılların başında yapılan yatırımlarla azalma eğilimi gösteren çelik boru ithalatı, 2004'de yüzde 80 azaldı. 2017'nin Ocak-Kasım döneminde ise sektör, miktar olarak 195 bin ton, değer olarak 276 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirdi. Böylece, Türkiye'nin çelik boru ithalatı 2016'nın aynı dönemine göre miktarda yüzde 3.2, değerde ise yüzde 2.8 arttı. Türkiye'nin dikişli çelik boru sektöründe yurt içi tüketimi karşılayacak yeterli üretim kapasitesi ve ürün çeşidi olmasına rağmen bazı boru çeşitlerinde dış alım sürüyor.

Sektör temsilcilerine göre, söz konusu ithalat ise çelik boru ürünleri ithalatının gümrük vergisinden muaf olması, devletlerarası veya uzun vadeli alıcı kredilerinin ön şartı gereği ve proje bazında teşvikli olarak yapılan ithalattan kaynaklanıyor. Türkiye menşeli çelik boru ithalatına karşı bazı ihracat pazarlarında uygulanmakta olan anti-damping ve telafi edici vergi önlemlerinin ise ihracatı olumsuz etkilediğini belirten sektör temsilcileri, özellikle ABD'nin Türkiye menşeli çelik borulardan dört ürün grubuna uyguladığı anti-damping ve telafi edici vergi önleminin söz konusu ülkeye yapılan ihracatı kayda değer oranda düşürdüğüne dikkat çekiyor.

Üreticiler kur riskiyle karşı karşıya

Üretimde kullanılan yassı çelik ürünlerinin yaklaşık yüzde 70'ini iç pazardan, kalan kısmını ise Rusya, Ukrayna ve Avrupa Birliği ülkelerinden tedarik eden Türkiye çelik boru üreticileri, iç ve dış pazarlarda fiyat rekabetini sürdürebilmek adına maliyet bakımından uygun hammadde temini talep ediyor.

Bu arada yerli üreticiler tarafından iç pazara sunulan yaklaşık 8 milyon ton yassı çeliğin 3.5 milyon tonu çelik boru üreticileri tarafından kullanılıyor. Sektörünün, üretiminde hammadde olarak kullandığı yassı çelik ürünlerini küresel piyasa fiyatlarından temin edememesinin global pazarlardaki rekabeti olumsuz etkilediğini dikkat çeken sektör temsilcilerine göre, sıcak hadde yassı çelik ürünlerine uygulanan yüzde 9 gümrük vergisi, iç piyasada yerli yassı çelik üreticilerinin fiyatlarını dünya piyasalarının üzerinde tutmalarına neden oluyor.

Ayrıca sektör temsilcileri, yerli yassı çelik üreticilerinin yurt içindeki satışlarını dolar bazında yapıyor olmalarının da çelik boru sektörüne sıkıntı yarattığını vurguluyor. Çelik boru üreticilerinin yurt içinden yassı

çeliği dolar bazında aldığını, ancak ürettikleri çelik boruları iç pazara TL bazında sattığını söyleyen sektör temsilcileri, bunun da üreticileri kur riskiyle karşı karşıya getirdiğini belirtiyor.

Çelik borunun yanı sıra Türkiye'nin plastik boru sektöründe de kayda değer gelişmeler yaşanıyor. 2016 yılı itibarıyla üretim kapasitesi 1.1 milyon ton, üretimi 935 bin ton olan Türkiye plastik boru sektöründe 200'e yakın firma faaliyet gösteriyor. Toplam üretimden ise temiz su boruları yüzde 36, pis su boruları yüzde 35, elektrik boruları yüzde 17, diğer boru cinsleri ise yüzde 12 pay alıyor. Kapasite kullanım oranı inşaat ve alt yapı sektörlerindeki hızlı gelişim nedeniyle plastik sektörünün genel kapasite kullanımının üzerinde gerçekleşen sektörün, 2016 yılında iç pazar hacmi 7 milyar dolar olarak gerçekleşti. İç pazar hacminin de 2.5 milyar dolarını temiz su, 2.4 milyar dolarını pis su ve 2.1 milyar dolarını ise diğer amaçlarla kullanılan borular oluşturdu.

780 bin ton plastik boru üretildi

Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı'ndan (PAGEV) alınan verilere göre, Türkiye'de 2017 yılının ilk 10 ayında 6.6 milyar dolar değerinde 780 bin ton plastik boru üretildi. Söz konusu üretimin de 6.4 milyar dolar karşılığı olan 628 bin tonu iç pazarda tüketilirken, 434 milyon doların karşılığı olan 175 bin tonu ise ihraç edildi. Bu dönemde Türkiye, plastik boru sektörü miktarda 152 bin ton, değerde ise 239 milyon dolar dış ticaret fazlası verdi. 2017 yılı sonunda 2016'ya göre üretimin yüzde 1.6, ihracatın yüzde 2.5, iç tüketimin yüzde 1.3 ve ithalatın yüzde 1 arttığı tahmin ediliyor. Bu yıl ise üretim ve ihracatta yüzde 3, ithalatta yüzde 1 ve yurt içi satışlarda da yüzde 2 büyüme öngörülüyor. Irak, Türkmenistan, Gürcistan, Bulgaristan ve Cezayir'in öne çıktığı plastik boru sektörü, ihracatını bu sene miktarda 225 bin tona, değerde ise 510 milyon dolara çıkarmayı hedefliyor.

Kilogram başına yapılan ihracat yetersiz

Global plastik boru ihracatından yüzde 2.5, ithalatından ise yüzde 1 pay alan Türkiye, toplam 153 ülkeye ihracat geçekleştiriyor. Sektör, kilogram başına ortalama 7.9 dolar ithalat yapmasına rağmen, 2.6 dolar ihracat yapıyor. Bunun Türkiye'nin katma değeri yüksek olan boruları ithal ederken, katma değeri düşük olan boruları ihraç ettiği anlamına geldiğine dikkat çeken sektör temsilcileri, firmalara Türkiye'de kapasite artışını sağlamaktan çok, daha yüksek katma değerli boruları üretecek yüksek teknoloji yatırımlara yönelmesini öneriyor. Sektörün katma değerini artırması için yüksek teknolojili plastik mamullerin üretim ve ihracatına odaklanması gerektiğine vurgu yapan sektör temsilcileri, bu yöndeki çalışmaların plastik boru üreticilerine globalde rekabet avantajı sağlayarak, ihracatı artıracağının altını çiziyor.

Çelik ve plastik boruların yanı sıra CTP borularda globalin önde gelen ülkelerinden Türkiye'de toplam 10 firma faaliyet gösteriyor. Üretim tesislerin yurt geneline yayıldığı Türkiye CTP boru sektöründe, şu anda 16 adet sürekli elyaf sarma makinesi bulunuyor. Söz konusu kurulu kapasite diğer CTP boru üretimi yapan ülkelerle kıyaslandığında oldukça yüksek bir düzeye denk geldiğine işaret eden sektör temsilcilerine göre, Türkiye ve yakın coğrafyalardaki talebin etkisiyle yüzde 36'ya varan CTP boru üretiminin Türkiye kompozit sektörünün itici gücü olmayı ilerleyen yıllarda da sürdürecek.

Türkiye plastik boru sektörünün 2016-2017 performansı (bin ton)

Kategoriler	2016	2017/10 ay	2017/Tamamı	Artış (%) /Tamamı
Üretim	935	780	950	1.6
İthalat	25	23	25	1.0
İhracat	215	175	220	2.3
İç Tüketim	745	628	755	1.3

Kaynak: *PAGEV*

CTP boru sektörü yüzde 10 büyüdü

Kompozit Sanayicileri Derneği'nden alınan verilere göre, 2017 yılında reel olarak yüzde 10 büyüyen Türkiye CTP boru sektörü, 350 milyon dolarlık bir ciroya ulaştı. Sektörün bu yıla dair reel büyüme hedefi ise yüzde 7 ila yüzde 10 arasında değişiyor.

Afrika'dan Asya Pasifik ülkelerine kadar 100 ülkeye ihracat yapan CTP boru üreticileri, gerekli mühendislik desteğini yerinde verebiliyor. Sulama, içme suyu, kanalizasyon projeleri yanında termik santral soğutma sistemleri ve deniz suyu arıtma sistemleri gibi geniş alana ürün sunan üreticiler, yıllık ortalama 70 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiriyor. Bu ihracatın da yüzde 35'ini Avrupa'ya, yüzde 25'ini Afrika'ya, kalan kısmını ise Türk cumhuriyetleri ile Asya Pasifik ülkelerine yönelik satışlardan elde eden üreticiler; bölge ülkelerdeki siyasi istikrarsızlıklar ve Avrupa'daki ekonomik durgunluk nedeniyle 2017 yılı ihracatında istediği performansı elde edemedi. Bölgede istikrarın oluşması ve Avrupa'da ekonominin canlanmasına bağlı olarak bu yıl ihracatta dolar bazında en az yüzde 5 artış bekleniyor.

DSİ sulama projeleri cazibeyi artıracak

Kompozit malzemenin kendine has hafiflik, dayanım gücü, korozyon riski olmaması ve kolay montaj gibi faktörler, boru sektöründe CTP kullanımını her geçen gün artırdığını belirten sektör temsilcileri, özellikle deniz altı döşemeler ve 800 milimetre çap üzerindeki uygulamalarda 40 bar basınç değerine kadar CTP borunun en makul çözümleri sunduğuna dikkat çekiyor. Türkiye'de CTP boru pazarını büyüten başlıca gelişmelerin başında DSİ'nin hızlanan sulama projeleri ve bunlara bağlı isale hatlarının geldiğini söyleyen sektör temsilcileri, iç piyasanın özellikle DSİ kaynaklı sulama projeleri sayesinde cazibesini koruyacağını iletiyor.

Faaliyet gösteren üretici ve üretim tesisi sayısı ile üretim miktarları bakımından Türkiye'nin global CTP boru sektöründe kayda değer büyüklüğe ulaştığına vurgu yapan sektör temsilciler, bu alanda Türkiye'deki mevcut kurulu kapasitenin ülke ihtiyacının üzerinde bulunduğunu, iç pazarın gerek sulama, gerekse içme suyu yatırımları açısından yakın coğrafyanın en büyük potansiyeline sahip olduğunu söylüyor.

Öte yandan alt yapıda kullanılan CTP boru ve tank fiyatlarının globalde ortalama olarak 2 dolar, Türkiye'de ise yoğun fiyat rekabeti nedeniyle 1.25 ila 1.50 dolar civarında olduğunu aktaran sektör temsilcileri, bu yüzden sürdürülebilir iş planları yapmanın mümkün olmadığının altını çiziyor. CTP boru sektörünün globalde gerek ürün kalitesi, gerekse verdiği mühendislik hizmetleri sayesinde her ülkede rekabet edebilme gücüne sahip olduğunu belirten sektör temsilcileri, ancak ürün geliştirme ve Ar-Ge alanlarında daha fazla odaklanılması tavsiyesinde bulunuyor.

Türkiye'nin yıllar itibarıyla çelik boru üretim ve ihracatı (milyon ton)

Yıllar	Üretim	İhracat
2013	4.20	1.75
2014	4.20	1.82
2015	4.25	1.75
2016	5.00	1.75
*2017	5.00	1.90

Kaynak: *ÇEBİD*
**Henüz kesinleşmemiş veriler*

Türkiye plastik boru sektörünün son beş yıllık arz-talep gelişimi (bin ton)

Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017*
Üretim	902	924	935	935	950
İthalat	22	22	23	25	25
İhracat	204	190	184	215	220
Yurt içi Tüketim	720	756	774	745	775
Dış Ticaret Fazlası	182	168	161	190	195

Kaynak: *PAGEV*
**Henüz kesinleşmemiş veriler*

"ÇELİK BORU SEKTÖRÜ İHRACATTA REKABET DEZAVANTAJI YAŞIYOR"

MEHMET ZEREN
Çelik Boru İmalatçıları Birliği
Genel Sekreteri

Çelik boru sektörü, üretiminde hammadde olarak kullandığı yassı çelik ürünlerini küresel fiyatlardan temin edemediğinden, ihracatta rekabet dezavantajı yaşıyor. Sektörün konumunu güçlendirmesi ve kapasite kullanım oranını yukarı çıkarması için ihracatın artırılması gerekiyor.

Türk ekonomisinin 1980'li yıllarda dış ticarete açılmasıyla çelik boru ihracatındaki kayda değer artışlar sektöre ivme kazandırdı. 2000'li yılların başında sektöre yapılan yatırımlar ve yabancı sermaye girişleriyle sektör, ikinci büyük büyüme atılımını gerçekleştirdi. Türkiye, çelik boruda yaklaşık 5 milyon tonluk üretimiyle globalde Çin, Rusya ve Güney Kore'nin ardından dördüncü, Avrupa'da ise birinci sırada yer alıyor. Yaklaşık 30 firmanın faaliyet gösterdiği sektörde, 50 bin kişi istihdam ediliyor. Yıllık 8 milyon ton üretim kapasitesiyle iç talebin oldukça üzerinde olan sektörde kapasite kullanım oranı ise yüzde 65 civarında. 2015 yılında global çelik boru üretimi, bir önceki yıla göre yüzde 1.48 artarak, 141 milyon 154 bin tona ulaştı. 2015 yılı verilerine göre Çin, 69 milyon 696 bin ton üretimiyle globalin en fazla dikişli çelik boru üretimi yapan ülkesi konumunda bulunuyor.

Çelik boru sektörü, üretiminde hammadde olarak kullandığı yassı çelik ürünlerini küresel piyasa fiyatlarından temin edemediğinden, ihracatta rekabet dezavantajı yaşıyor. Türkiye çelik boru sektörünün globaldeki konumunu güçlendirmek ve kapasite kullanım oranını artırmak için ihracatın artırılması büyük önem taşıyor. Ancak bazı ülkelerdeki yüksek gümrük vergileri nedeniyle sektör ihracatta zorlanıyor. Çelik boru üretiminde kullanılan yassı çelik ürünlerinin yaklaşık yüzde 70'i yurt içindeki yassı çelik üreticilerinden, geri kalanı ithalat yoluyla ve ağırlıklı olarak Rusya, Ukrayna ve AB ülkelerinden tedarik ediliyor. Sektörün iç piyasada ve ihracat pazarlarında fiyat rekabetini sürdürebilmesi, hammaddenin uygun koşullarda temin edilmesiyle mümkün olabilir. Sektördeki sorunların çözülmesi durumunda Türkiye, global üretimde ilk üçe girme imkanına sahip olabilecek.

"TL ile satış yapılması sektörü güçlendirir"

Sıcak hadde yassı çelik ürünlerine uygulanan yüzde 9 gümrük vergisi, yurt içinde yerli yassı çelik üreticilerinin fiyatlarını küresel piyasanın üzerinde tutmalarına neden oluyor. Fiyatlarını iç piyasa fiyatlarına göre pozisyonlayan yurt dışındaki sıcak yassı çelik üreticileri ise Türkiye'de oluşan birim fiyatı dikkate alarak, diğer ülkelere verdikleri fiyatlara göre Türkiye'ye daha yüksek fiyat uyguluyor. Bu durum, çelik boru sektörünün uluslararası piyasalardaki rekabet gücünü zayıflatıyor.

Bu arada yerli yassı çelik üreticilerinin yurt içindeki satışlarını dolar bazında yapmaları da çelik boru sektörü için sıkıntı yaratıyor. Yerli üreticiler tarafından yurt içine yaklaşık 8 milyon ton yassı çelik ürünü satılıyor, bunun 3.5 milyon tonu ise çelik boru üreticileri tarafından kullanılıyor. Çelik boru üreticileri, yurt içinden bu ürünleri dolar bazında alıyor. Ancak ürettikleri ürünlerinin iç piyasaya satışını TL bazında yapıyor.

Yassı çelik üreticilerine verdiği sipariş ile teslim tarihi arasında geçen zaman içinde doların artması durumunda kur riskine maruz kalabiliyor. Bunu da gidermek için çelik boru üreticileri, sipariş verdikleri ürünlerin bedelini dolar olarak tutmak zorunda kaldığından dolara olan talebi artırıyor. Yılda yaklaşık 4 milyar dolar satış hacmine sahip bu ürünlerin satışında yassı çelik üreticilerinin TL'ye geçmeleri, hem çelik boru sektörü hem de üretimde yassı çelik ürünlerini kullanan diğer sektörler için büyük önem taşıyor.

1.9 milyon ton çelik boru ihraç edildi

Net ihracatçı konumunda olan Türkiye çelik boru sektörü, 2017 yılında toplam 5 milyon ton çelik boru üretti ve bunun 1.9 milyon tonunu 145 ülkeye ihraç etti. Türkiye'nin Avrupa ve Ortadoğu pazarlarına yakın olması, ürün kalitesinde uluslararası standartların yakalanmış olması, sektörün ulusal ve uluslararası birçok referans projeye sahip olması gibi kazanımlar, net ihracatçı sektör olmada rol oynayan faktörlerin başında geliyor. Sektörde, uluslararası ekonomik ve politik konjonktürdeki gelişmelere ve talep koşullarına bağlı olarak üretimin yaklaşık yüzde 40'ı ihraç ediliyor. Türkiye'nin ihracatındaki önemli destinasyonları ise AB ülkeleri, ABD ve Ortadoğu ülkeleri oluşturuyor. Çelik boru ihracatı, toplam çelik ihracatının miktarda yüzde 10.5'ini, değerde ise yüzde 11.6'sını oluşturuyor. İhracatın yanı sıra 2017 yılı Ocak-Kasım döneminde, çelik boru ithalatı miktarda 195 bin ton, değerde 276 milyon dolar oldu. Bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, ithalat miktarda yüzde 3.2, değerde ise yüzde 2.8 artış kaydetti.

“İTHALATA VERGİ KONULMASI KÂR MARJINI OLUMSUZ ETKİLİYOR”

YAVUZ EROĞLU
Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

Sektörün plastik hammadde temininde yüzde 85 oranında dışa bağımlı olmasına rağmen rekabetçi ithalata vergi konulması, sektörün düşük kâr marjlı çalışmasına neden oluyor. Yüksek araştırmalar ile plastik sektörünün daha hızlı büyümesini planlıyoruz.

Türkiye, plastik boru dış ticaretinde net ihracatçı ülke olmasına rağmen maalesef ihracatta yeterli katma değeri sağlayamıyor. Türkiye, kilogram başına ortalama fiyatı 7.9 dolar olan plastik boruları ithal ederken, ortalama fiyatı 2.6 dolar olan boruları ihraç ediyor. Başka bir ifadeyle Türkiye katma değeri yüksek olan boruları ithal ederken, katma değeri düşük olan boruları ihraç ediyor. Plastik sektörü genelinde yaşanan ihracattaki katma değerin yükselmesi ihtiyacı borular için de geçerli. Bu yüzden Türkiye’nin kapasite artışı sağlamaktan çok daha yüksek katma değerli boruları üretecek yüksek teknoloji yatırımlara ihtiyaç var. Öte yandan plastik sektöründe genel olarak karşılaşılan sorunlar, plastik boru sektörünü de etkiliyor. Sektörün plastik hammadde temininde yüzde 85 oranında dışa bağımlı olmasına rağmen rekabetçi ithalata vergi konulması sektörün düşük kâr marjı ve katma değerle çalışmasına neden olan önemli bir sorun olmaya devam ediyor.

PAGEV olarak sektörün yaşadığı bu sıkıntıların farkındayız ve sorunların çözümüne yönelik projeler üzerinde çalışıyoruz. Plastik Mükemmeliyet Merkezi projemiz bu anlamda en önemli projemiz diyebiliriz. PAGEV Plastik Mükemmeliyet Merkezimiz, Türkiye’nin milli projelerinin temelini oluşturacak endüstriyel beceri ve yeteneklerin geliştirilmesini sağlayarak özelde plastik sektörünün, genelde yurt ekonomisinin gücüne güç katacak. Stratejik iş birliğiyle kurulacak merkezimizdeki izlenebilir hedefleri olan, bilimsel nitelikli, ticarileşme potansiyeli yüksek araştırmalar ile plastik sektörünün daha hızlı büyümesini planlıyoruz.

"Yüksek teknolojili ürünler üreteceğiz”

Ayrıca Türk plastik sektöründe bir ilk olma özelliği taşıyan merkez ile yüksek teknoloji gerektiren ürünlerin üretimini sağlayacağız. Türkiye'nin, 2016 yılı itibarıyla plastik boru üretim kapasitesi 1.1 milyon ton, üretim ise 935 bin ton olarak gerçekleşti ve kapasitenin yüzde 85’i kullanıldı. Söz konusu üretim kapasitesinin ise yaklaşık yüzde 60’ı esnek, yüzde 40’ı sert borulardan oluştu. Toplam üretimden temiz su boruları yüzde 36, pis su boruları yüzde 35 pay alırken, elektrik boruları yüzde 17, diğer boru cinsleri yüzde 12 pay alıyor. Plastik boruların iç pazar hacmi 2016 yılında 7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bunun 2.5 milyar dolarını temiz su, 2.4 milyar dolarını pis su boruları, 2.1 milyar dolarını da diğer amaçlarla kullanılan borular oluşturdu. Bölgeler bazında ise plastik boru üretim kapasitesi ve üretiminin yüzde 38’i Marmara, yüzde 24’ü İç Anadolu, yüzde 14’ü Akdeniz ve yüzde 12’si Ege Bölgesi’nde gerçekleşti. Doğu Anadolu, Güney Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri ise her biri yüzde 4 olmak üzere toplam üretim kapasitesinden ve üretimden yüzde 12 pay alıyor. 200'e yakın firmanın faaliyet gösterdiği sektörde 10 bin civarında kişi de istihdam ediliyor. Plastik boru sektörünün kapasite kullanım oranı inşaat ve alt yapı sektörlerindeki hızlı gelişim nedeniyle plastik sektörünün genel kapasite kullanımının üzerinde gerçekleşiyor.

“2018’de üretim ve ihracatın yüzde 3 büyümesini bekliyoruz”

Türkiye’de 2017 yılının ilk 10 ayında plastik boru üretimi 780 bin ton olarak gerçekleşti. Aynı dönemde yurt içi tüketim 628 bin ton olurken, üretimin 175 bin tonluk kısmı ihraç edildi. Bu dönemde plastik boru ithalatı ise 23 bin ton oldu. Plastik boru sektörü 2017'nin ilk 10 aylık döneminde 152 bin ton dış ticaret fazlası verdi. Değer bakımından ise plastik boru üretimi 6.6 milyar dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde yurt içi tüketim 6.4 milyar dolar olurken, üretimin 434 milyon dolarlık kısmı ihraç edildi. Plastik boru ithalatı ise 195 milyon dolar oldu.

Sektör bu dönemde 239 milyon dolar dış ticaret fazlası verdi. Plastik boru sektöründe 2017 yılı sonunda 2016 yılına kıyasla üretimin yüzde 1.6, ihracatın yüzde 2.5, yurt içi tüketimin yüzde 1.3 ve ithalatın yüzde 1 arttığını tahmin ediyoruz. Bu yıl ise üretim ve ihracatın yüzde 3, ithalatın yüzde 1 ve yurt içi satışların da yüzde 2 büyümesi öngörülüyor. 2017'nin ilk 10 aylık verilerini baz aldığımızda yıl sonunda plastik boru ihracatının 220 bin ton ve 490 milyon dolara yükseldiğini, ithalatın ise 25 bin ton ve 190 milyon dolar olarak gerçekleştiğini düşünüyoruz.

"AR-GE VE ÜRÜN GELİŞTİRMEDE POZİSYONUMUZU İYİLEŞTİRMELİYİZ"

İSMAİL HAKKI HACIALİOĞLU
Kompozit Sanayicileri Derneği Genel Sekreteri

Türkiye CTP boru sektörü, global pazarlarda ürün kalitesi ve mühendislik hizmetleri sayesinde her ülke ile rekabet edebilme gücüne sahip. Ancak ürün geliştirme ve Ar-Ge alanlarında pozisyonumuzu bir an önce iyileştirmemiz gerekiyor.

Kompozit malzemenin kendine has özellikleri olan hafiflik, dayanım gücü, korozyon riski olmaması ve kolay montaj gibi faktörler, boru sektöründe CTP kullanımını her geçen gün artırıyor. Özellikle deniz altı döşemeler ve 800 milimetre çap üzerindeki uygulamalarda 40 bar basınç değerine kadar CTP boru, en makul çözümleri sunuyor.

Toplam 10 firmanın faaliyet gösterdiği ve üretim tesislerinin yurt geneline yayıldığı Türkiye CTP boru sektöründe, şu anda 16 adet sürekli elyaf sarma makinesi bulunuyor. Bu kurulu kapasite oldukça yüksek bir düzeye denk geliyor. Türkiye ve yakın coğrafyalardaki talebin etkisiyle yüzde 36'ya varan CTP boru üretimi, Türkiye kompozit sektörünün itici gücü olmayı ilerleyen yıllarda da sürdürecek.

Bugün itibarıyla 70 milyon dolarlık ihracat geçekleştiren Türkiye CTP boru üreticileri, söz konusu ihracatın da yüzde 35'ini Avrupa'ya, yüzde 25'ini Afrika'ya, kalan kısmını ise Türk cumhuriyetleri ve Asya-Pasifik ülkelerine yapıyor. Afrika'dan Asya Pasifik ülkelerine yaklaşık 100 ülkeye ihracat yapan üreticiler, yoğun çalışmalarına ve rekabetçi fiyat politikalarına rağmen bölge ülkelerindeki siyasi istikrarsızlık, Avrupa'daki ekonomik durgunluk ve güney komşularımızda yaşanan iç savaşa bağlı karışıklık nedeniyle 2017'de ihracatta istenilen düzeye ulaşamadı.

"Bu yıl ihracatta artış bekliyoruz"

Bölgede istikrarın oluşması ve Avrupa'da ekonominin canlanmasına bağlı olarak bu yıl, ihracatta artış bekliyoruz. Ayrıca sektör üyelerinin ihracat pazarlarını çeşitlendirme konusunda yaptıkları çalışmalarda aldıkları olumlu geri dönüşler sonucu ihracatın bu yıl, dolar bazında en az yüzde 5 artacağını öngörüyoruz.

Global CTP boru pazar büyüklüğü 2016'da 4 milyar dolar seviyesinde yer aldı. Bu rakamın yaklaşık yüzde 30'u ise polyester reçine bazlı CTP ürünlerini temsil ediyor. Türkiye CTP boru sektörü ise kurulu kapasite ve hammadde tüketimi bakımından Avrupa'nın en büyük potansiyeline sahip pazarı konumunda. Reel olarak 2017 yılında yüzde 10 büyüyen Türkiye CTP boru sektörü, 350 milyon dolarlık bir ciroya ulaştı. Sektörün bu yıla dair reel büyüme hedefi ise yüzde 7 ila yüzde 10 arasında değişiyor.

Mevcut iş tecrübeleri ve referansları sayesinde Türkiye CTP boru sektörü, global pazarlarda ürün kalitesi ve verdiği mühendislik hizmetleri sayesinde her ülkede rekabet edebilme gücüne sahip. Ancak ürün geliştirme ve Ar-Ge alanlarında piyasa liderlerini takip eder pozisyonumuzu bir an önce iyileştirmemiz gerekiyor. Temel hammadde girdilerinde dışarıya bağımlılık, döviz kurlarından kaynaklanan riskler, antidamping vergilerinin getirdiği olumsuzluklar ve kompozit malzemenin daha etkin bir şekilde tanıtımı ve desteklenmesi gelecek için kritik öneme sahip konuların başında geliyor.

"Uzun vadeli iş planları yapılamıyor"

Sektörün şu andaki en önemli sorunu mevcut kurulu kapasiteye yetecek kadar proje bulunmamasından dolayı yaşanan aşırı rekabet ve bunun neticesinde kurulu tesislerin fon yaratamaması oluşturuyor. Bu aşırı fiyat rekabeti, sektörü gerçek anlamda zora sokuyor ve bölgesel bir güç olabilecek kapasiteye sahip olan şirketlerin gerçek anlamda sektörün gelişimi yönünde yapacakları yatırımları, geliştirme çalışmalarını engelliyor. Şu anda Türkiye'de mevcut üretim yapan kuruluşlar, global CTP boru fiyat ortalamalarının yaklaşık olarak yüzde 30 ila yüzde 40 altında satış yapıyor. Bu fiyat erozyonu mevcut şirketlerin finansal yapılarını zayıflatmanın yanı sıra sektörün geleceğiyle ilgili yapılması gereken pazarlama, tanıtım, iyileştirme, nitelikli istihdam gibi konulardaki faaliyetlerin yapılmasını da engelliyor. Dolayısıyla sektörde faaliyet gösteren tüm kuruluşların bu konudaki hassasiyetlerini artırmaları gerekiyor.

Globalde alt yapıda kullanılan CTP boru ve tank fiyatları ortalama olarak 2 dolar civarında bulunuyor. Bu rakam Türkiye'de, ürün ve hizmet sunulan segmentteki fiyat rekabetinin yoğun olmasından dolayı 1.25 ila 1.50 dolar seviyesinde yer alıyor. Bu sebeple sürdürülebilir iş planları yapmak mümkün olamıyor ve firmalar kısa vadeli bir perspektifle çalışıyor.